

DICTAMEN DEL CONSELL CONSULTIU DE LA GENT GRAN DEL BAIX LLOBREGAT

ELS DRETS HUMANS DE LES PERSONES GRANS

Enguany es commemora el 76è aniversari de la proclamació, per part de l'Assemblea General de les Nacions Unides, de la Declaració Universal dels Drets Humans, com un ideal comú per a tots els pobles i nacions. La declaració estableix per primera vegada, que els drets humans fonamentals s'han de protegir a tot el món.

La Declaració Universal de Drets Humans, com altres pactes, textos i tractats generals internacionals, són igualment aplicables a les persones grans, i d'ells es deriven principis com el de no discriminació per raó d'edat, i també altres drets com el de rebre serveis socials o el dret a un nivell de vida adequat.

En principi, l'edat de les persones no es considera un factor que determini ser objecte de més o menys drets que altres persones, però no es pot obviar que, l'envelliment de la població, les condicions de vida de moltes persones grans, els arrelats estereotips socials i econòmics i l'edatisme, fan que sovint les persones grans ens puguem trobar en una posició més desfavorida pel que fa al gaudi i garantia dels nostres drets.

Actualment no existeix cap tractat internacional que, amb caràcter vinculant, garanteixi els drets de les persones grans de manera similar als que hi ha per exemple, per als infants o per a les persones amb discapacitat. Tanmateix, alguns dels principis d'aquestes resolucions serien d'aplicació també per a les persones grans. Per aquest motiu, el Consell Consultiu de la Gent Gran del Baix Llobregat reivindica des de fa anys l'aprovació d'una Llei de Gent Gran a Catalunya.

A nivell de Catalunya, el Pla de Drets Humans elaborat pel Síndic de Greuges i l'Institut de Drets Humans de Catalunya l'any 2019, estableix al seu objectiu 21, "Drets de les persones grans", els següents:

- Dret a un tracte digne.
- Dret a l'assistència sanitària i a la protecció de la salut.
- Dret a la promoció de l'autonomia personal i atenció a la situació de dependència.
- Dret a la protecció jurídica i al suport per a l'exercici de la capacitat quan sigui necessari.
- Dret a obtenir recursos econòmics suficients.
- Dret a la participació social.
- Dret a l'accés efectiu a la cultura i a l'oci.

És evident que el respecte i gaudi dels drets humans ha de ser una prioritat política i social, i que el seu paradigma ha d'anar molt més enllà de l'atenció social, contemplant àmpliament tots els drets universals des d'una perspectiva de persones grans.

Així, el Consell Consultiu de la Gent Gran del Baix Llobregat considera que hi ha dos drets humans transversals i principals per a la vida de les persones grans: **la dignitat i la llibertat**.

Totes les persones han de poder viure amb dignitat i llibertat en totes les etapes de la seva vida. Fins a l'últim moment som éssers complets i fins a l'últim moment hem de poder decidir sobre el nostre patrimoni, la nostra salut i les nostres vides.

Tenim dret a rebre un bon tracte i a preservar, en qualsevol circumstància, la nostra privacitat i intimitat, sigui quin sigui el nostre grau d'autonomia.

Tanmateix, una de les principals discriminacions per raó d'edat que patim les persones grans és la nostra invisibilitat, per això és tan important poder comptar amb espais on poder fer sentir la nostra veu, i tenir presència als mitjans de comunicació, amb un tractament correcte¹. La participació és el primer pas per acabar amb aquesta invisibilitat.

Per últim, fa aproximadament una dècada que la ONU va demanar als estats que redactessin una proposta de text per promoure i protegir els drets de les persones grans, sense que s'hagi avançat res.

¹ [Recomanem la "Guia per a una Comunicació Lliure d'Edatisme", publicada per l'Observatori de l'Edatisme de la Fundació Helpage International España.](#)

Per tot l'exposat, el Consell Consultiu de la Gent Gran del Baix Llobregat reivindica:

1. Que es celebri una **Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones Grans**, que permeti protegir suficientment els nostres drets mitjançant els mecanismes de drets humans, la comunitat internacional, els governs i la societat civil.
2. En aquesta línia, demanem un cop més l'aprovació d'una Llei de Gent Gran a Catalunya, petició que aquest Consell Consultiu reivindica des de l'any 2015.
3. Que els drets humans de les persones grans es situïn al capdavant de les prioritats polítiques, socials i econòmiques.
4. Que els eixos que l'Organització Mundial de la Salut estableix per a un envelliment actiu i saludable s'incloguin en aquesta convenció, ampliant el paradigma de longevitat més enllà de l'àmbit pròpiament assistencial: participació, salut, seguretat i formació al llarg de la vida.
5. Que tal i com estableix l'art. 50 de la Constitució, les persones grans hem de disposar de pensions suficients que garanteixin el nostre poder adquisitiu, en un sistema públic de repartiment que asseguri:
 - L'eliminació de les retallades
 - Les mesures d'ingressos per a fer sostenibles les futures pensions
 - La garantia de millors pensions per les persones més joves
 - L'important progrés en els drets i dignificació de les pensions més baixes
 - I la reducció de la bretxa de gènere a les pensions
6. Que cal preservar el nostre dret al bon tracte, a la intimitat i a la privacitat, sigui quin sigui el nostre grau d'autonomia.
7. Demanem a la comarca, ajuntaments, entitats, agents econòmics i socials i a tota la societat civil, que s'impliqui en la defensa i promoció dels drets humans i desplegui els que són de la seva competència.

8. Per últim, demanem poder participar en tots els espais de decisió i participació, no només en els que impliquen específicament a persones grans, sinó a totes les decisions que es prenguin en tots els àmbits de la comunitat.

Baix Llobregat, desembre 2024